laesed aastal **1188** suure hulga laewadega ja sõawäega Rootsi maale sõitsid ja übe suure Rootsi linna Sigtuna ärawõitsid, teda riisusid ja suutumaks äraspõletasid.

Eestlaesed Uggenuse-maal, Peipse ümber, olid juba aastal **1133** Nowgroti suurwürsti läbi ärawõidetud, aga mite hoopis tema riigi ja walitsuse alla seätud, waid aga temale lubanud maksud maksada. Kui Saksad ja meie maale olid tulnud, aga weel enne kui Rija liin oli ehitatud, riisusid Uggenuse rahwas ühe suure Saksa kaupmeeste woori, kelle peäl peäle tuhat taadri eest kaupa, ja mis nemad nende maast läbi Pihkwa tahtsid saata. Aastal **1207** sai Aalobrant Rijast mõne teistega Uggenuse saadetud, selle asja päraft seletamist tegema ja nende käest pärima, et tehtud kahju ära tasuksid. Uggenuse rahwas ei wõtnud seda mite kuulda. Aalobrant ei pannud sest ka mite palju tähele, waid püüdis enam neid armu-õpetamise kuulutamise läbi, Kristuse läbi Jumalaga äralepitada. Tagasi tulles õpetas tema ka Lätti rahwas, kes Jimeri jõe ümber elasid ja ristis seäl mõnda. Lätti rahwas saatsid ka selle järel käsud piiskopi Alberti juure, teda paluma, et tema neile risti usu õpetajaid saadaks. Seda palumist täitis piiskop röömuga.

Aga mite üksnes Sakste kaupmeeste wastu, waid ka Lätti rahwa wastu ja „Mõega wennade“ wastu olid Eestlaesed palju ülekohut teinud ja neid paigal riisunud. Need saatsid ka käsud Uggenuse

lepitust tegema, aga nemad sugu ei tahtnud lepida, waid ähwardasid peälegi, et nemad tahte weel enam neid waewata. Selle päraft saatsid Lätti rahwas ja Mõega wennad saadikuid Rija, kus nemad piiskopi ja kaupmeestega koku lepisid, et nemad kõik ühes kous tahtsid sõa wäe walmistada ja Uggenuse, Eestlaste wastu minna, ja kõik kurja niis nemad neist olid näinud, neile kätte maksta. Tooreidas korjasid wäed koku. Tiitrik Apeldern, piiskopi Alberti wend, oli neile peälikuks. Kui kous olid, tungisid nemad Uggenuse, tapasid suure hulga paganaid ära, põletasid külasi ja said suure saagi. Ottepä linna al tulid kõik jälle kokku, piirsid tema ümber, wõitsid teda ära, puhkasid seäl kolm pääwa, panid teda põlema, ja läksid siis suure saagiga jälle koeu. Aga Lätti rahwas olid kartuses, et Eestlaesed tahaksid neile jälle kätte maksta, sellepäraft kinnitasid nemad suure hoolega oma kindlad linnad, ja walmistasid ennast Eestlaisi wastu wõtta. Uggenuse rahwas hüüdsid ka oma naabri Sakala rahwas appi, tungisid Lätti-maale ja rööwisid ja tapsid hirmsal wiisil, tulid Lätti rahwa kindla linna Wenerini ette mis Aisti-järwe kaldal oli ja hakasid selle ümber piirama. Mõned Lätlaesed tulid linnast wälja ja sõdisid wapraste Eestlaestega, lõid mõnda meest maha ja läksid nende hoostega jälle linna sisse tagasi. Selle wõitlemise al seisis üks õpetaja linna walli peäl, mängis kandlapeäl ja laulis paludes Jumala auuks. (Wrg. pilt 1. 4.) Eestlaesed, kes seda ilmas enne ep olnud kuulnud,

Maa-rahwa Kasuline Kalender 1862, lk. 19